

Pan Zygmunt Józef Kosk
Przewodniczący Komisji Budżetu, Rolnictwa
i Rozwoju Gospodarczego
Rady Miejskiej w Ciechanowcu

RF. 3021.2.7.2020

Dotyczy: pisma Nr OR.0012.2.4.2020 z dnia 08 kwietnia 2020 roku.

1. Zadłużenie gminy.

Zadłużenie gminy z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych na dzień 31 grudnia 2018 roku wynosiło 9.070.000 zł, w tym:

- * 3.600.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2010 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2028 roku);
- * 1.500.000 zł – kredyt w Banku PEKAO S.A. w Białymstoku zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2011 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku);
- * 70.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2014 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku);
- * 3.700.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2015 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2030 roku);
- * 200.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe realizowane w 2018 roku (ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku).

W 2018 roku planowano zaciągnięcie kredytu długoterminowego w kwocie 2.000.000 zł, ale zadania inwestycyjne planowane na ten rok w dużej części nie zostały zrealizowane, wobec czego nie zachodziła potrzeba zaciągania pełnego kredytu wynikającego z podpisanej z bankiem umowy, a gmina zgodnie z zapisami umowy zrezygnowała z wykorzystania części kredytu w kwocie 1.800.000 zł. Ostatecznie w 2018 roku zaciągnięto kredyt długoterminowy w kwocie 200.000 zł.

Do 31.12.2018 roku spłacono zgodnie z podpisanymi umowami raty kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych w kwocie 1.152.500 zł, w tym kredyty zaciągnięte na wydatki inwestycyjne realizowane przy współudziale środków unijnych stanowią kwotę 306.000 zł.

Zadłużenie gminy z tytułu zaciągniętych kredytów długoterminowych na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiło 8.050.0000 zł, w tym:

- * 3.300.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe zrealizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2010 roku - ostateczna spłata nastąpi w 2028 roku.
- * 1.000.000 zł – kredyt w Banku PEKAO S. A. w Białymstoku zaciągnięty na wydatki majątkowe zrealizowane na terenie miasta i gminy Ciechanowiec w 2011 roku - ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku.

* 50.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe zrealizowane w 2014 roku - ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku.

* 3.600.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe zrealizowane w roku 2015 - ostateczna spłata nastąpi w 2030 roku.

* 100.000 zł – kredyt w BS Ciechanowiec zaciągnięty na wydatki majątkowe zrealizowane w 2018 roku - ostateczna spłata nastąpi w 2021 roku.

W 2019 roku planowano zaciągnąć kredyt długoterminowy w łącznej kwocie 200.000 zł z przeznaczeniem na realizację w tym roku zadań inwestycyjnych. Część wydatków majątkowych planowanych pierwotnie do realizacji w roku 2019 przesunięto na rok 2020 oraz znacznie ograniczono wydatki bieżące. W uwagi na powyższe nie zachodziła potrzeba zaciągnięcia w 2019 roku żadnego kredytu.

Do 31.12.2019 roku spłacono zgodnie z podpisanymi umowami raty kredytów zaciągniętych w latach ubiegłych w kwocie 1.020.000 zł, w tym kredyty zaciągnięte na wydatki inwestycyjne realizowane przy współudziale środków unijnych stanowiły kwotę 400.000 zł.

2. Zdolność kredytowa gminy.

Zaciąganie przez jednostki samorządu terytorialnego zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek reguluje art. 89 oraz art. 243 ustawy o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2019 roku poz. 869 z późn. zmianami).

Do roku 2013 wymogi ustawowe zakładały wskaźniki zadłużenia wraz z odsetkami gdy nie przekraczały: 60 % zadłużenia ogółem oraz 15 % spłaty rocznej rat kapitałowych w stosunku do dochodów ogółem w danym roku. **Zasada ta obowiązywała wszystkie jednostki samorządu terytorialnego.**

Od roku 2014 wskaźniki zadłużenia oblicza się indywidualnie dla każdej gminy w sposób określony art. 243 z uwzględnieniem wyłączeń określonych w art. 243 ust. 3 pkt 1 i ust. 3a ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (pożyczki i kredyty zaciągane na realizację zadań majątkowych przy współudziale środków z funduszy unijnych).

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

*** spłata rat kredytów wraz z należnymi w danym roku odsetkami do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji: dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.**

Przy obliczaniu tych relacji dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

Zasady tej nie stosuje się do spłat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację projektu finansowanego z udziałem środków unijnych (*zaciągany kredyt pomostowy do czasu otrzymania refundacji poniesionych kosztów*).

Ograniczenia tego nie stosuje się także do spłat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację projektu finansowanego w co najmniej 60 % ze środków unijnych w części wydatków na wkład krajowy finansowanych kredytami.

Zatem sytuacja kredytowa gminy zależy od wielu czynników, np. wysokości spłat kredytów w danym roku (*zaciągniętych w latach ubiegłych*), wysokości odsetek w danym roku, dochodów ze sprzedaży mienia, jak też wysokości dochodów ogółem.

Po dokonaniu analizy Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Ciechanowiec wraz z prognozą kwoty długu na lata 2020 - 2032 przyjętej Uchwałą Nr 102/XVI/19 Rady Miejskiej w Ciechanowcu z dnia 19.12.2019 roku i uaktualnionej Zarządzeniem Nr 14/20 Burmistrza Ciechanowca z dnia 28.02.2020 roku należy stwierdzić, że w chwili obecnej sytuacja kredytowa gminy jest dobra, a wskaźnik spłaty kredytów w danym roku jest niższy od średniej arytmetycznej z 3 ostatnich lat.

Nadmieniam, że ww. dokumenty opublikowane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej UM w Ciechanowcu w zakładce: „Budżet Gminy”.

Ustawa o finansach publicznych została znowelizowana i w pełnym zakresie zacznie obowiązywać od 2026 roku.

Nowe przepisy mają istotne znaczenie dla budżetów i wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego. Regulacja zmieniła m.in. zasady zaciągania i spłaty zobowiązań dłużnych, sposób ustalania maksymalnego wskaźnika spłaty zobowiązań w kolejnych latach, katalog tytułów dłużnych, katalog źródeł finansowania deficytu.

Zmienia się ustawowo określony katalog tytułów dłużnych poprzez zaliczenie do tytułów dłużnych również zobowiązań finansowych wynikających ze stosunków prawnych, które wywołują skutki ekonomiczne podobne do umów (przykładowo: rozłożenie na raty należności wynikających z umów za zakupy czy usługi, leasing, finansowanie kapitałowe).

Konsekwencją tych zmian jest wprowadzenie obowiązku uzyskania przez zarząd JST opinii RIO również w odniesieniu do „innych zobowiązań” zaliczanych do tytułów dłużnych.

W przepisach określono dwa wyłączenia od tej zasady:

- uzyskanie opinii nie będzie wymagane w przypadku zobowiązań krótkoterminowych podlegających spłacie lub wykupowi w tym samym roku, w którym zostały zaciągnięte lub wyemitowane;
- opiniowaniu nie będą podlegały zobowiązania o wartości nieprzekraczającej 0,5 % dochodów bieżących, o ile suma zaciągniętych zobowiązań z tego tytułu w roku budżetowym nie przekroczyła 1 % planowanych dochodów bieżących.

Znowelizowana ustawa wprowadziła też nowe przepisy w zakresie ustalania w kolejnych latach budżetowych dopuszczalnego poziomu spłaty zobowiązań przez gminę. Indywidualnej ocenie podlegać będzie sytuacja finansowa jednostki, w tym zdolność do zaciągania i spłaty nowych zobowiązań, w aspekcie wykonanych i prognozowanych wielkości wpływających na ustalenie w kolejnych latach relacji określonej w art. 243 ustawy o finansach publicznych w brzmieniu przewidzianym odpowiednio dla okresu przejściowego (2020 - 2025) oraz od roku 2026 do końca okresu objętego prognozą kwoty długu.

Art. 243. 1. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

1) spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90,

2) wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90

3) potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu, obliczoną według wzoru:

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90,

O – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,

D – dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,

Db – dochody bieżące,

Sm – dochody ze sprzedaży majątku,

Wb – wydatki bieżące,

n – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,

n-1 – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,

n-2 – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,

n-3 – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

2. Przy obliczaniu relacji, o których mowa w ust. 1, dla roku poprzedzającego rok budżetowy przyjmuje się planowane wartości wykazane w sprawozdaniu za trzy kwartały z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Do obliczenia relacji dla poprzednich dwóch lat przyjmuje się wartości wykonane wynikające ze sprawozdań rocznych.

3. Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się do:

1) spłat rat kredytów i pożyczek zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami,

1a) wykupów papierów wartościowych emitowanych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, wraz z należnymi odsetkami i dyskontem,

2) poręczeń i gwarancji udzielonych samorządowym osobom prawnym realizującym zadania jednostki samorządu terytorialnego w ramach programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2

– w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu programu, projektu lub zadania i otrzymaniu refundacji z tych środków; termin ten nie ma zastosowania do odsetek i dyskonta od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy, o których mowa w pkt 1 i 1a.

3a. Ograniczenia określonego w ust. 1 nie stosuje się także do wykupów papierów wartościowych, spłat rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi odsetkami i dyskontem, odpowiednio emitowanych lub zaciągniętych w związku z umową zawartą na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego w co najmniej 60% ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w części odpowiadającej wydatkom na wkład krajowy finansowanych tymi zobowiązaniami. W przypadku programu, projektu lub zadania przynoszącego dochód, poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, ustala się po odliczeniu zdyskontowanego dochodu obliczanego zgodnie z przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi takiego programu, projektu lub zadania, a kwotę wydatków na wkład krajowy ustala się w wysokości jaka wynikałaby, gdyby poziom finansowania ze środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, obliczony został bez uwzględnienia zdyskontowanego dochodu.

4. W przypadku niespełnienia warunków, o których mowa w ust. 3 lub 3a, lub gdy określone w umowie o dofinansowanie środki, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, nie zostały przekazane albo po ich przekazaniu został orzeczony ich zwrot, jednostka samorządu terytorialnego nie może emitować papierów wartościowych, zaciągać kredytów, pożyczek ani udzielać poręczeń i gwarancji do czasu spełnienia